

Елин Пелин

Самичка

Тежък мокър сняг вали и покрива село Сънино, полята, горите, целия свят. Бързо и непрестанно падат едри парцали, замрежват погледа и затрупват всичко с дебела покривка. Безумен вятър от време на време се спуща из полето, подгоня едрите снежинки, вдигне на кълба бели вихрушки и отиде, та се не види. Старото селско училище, клекнало под тежестта на своята безнадеждност, едвам дими из счупения си комин. Вътре бръмчат като пчели учениците и тоя жив и непрестанен шум лети въвн на весели вълни. Вятърът се спуща върху тях, грабва ги, зарива ги в преспите, усуква ги в снежните вихрушки, сподавя ги и отлита. Но след него те отново се съживяват и весело и игриво се смеят: а-а, а-а, а-а!

Учителката седи на масата в стаята си, гледа снега през мътните стъкла на малкия прозорец и мисли. По сухото ѝ болничаво лице лежи тъга. Шумът на учениците, който иде от стаите, бие слабите ѝ нерви и я измъчва. Вятърът свири в тръбите на печката и усуква мислите и на болезнени вихрушки. До силно горящата печка седи и дреме, облегнат на стената, старият слуга дядо Кола. В ръката му дими миризлива лула, от нечистата му риза, останала без нагръдки, като винаги стърчи навън големият му корем. Търдухавите му гърди пищят на различни гласове като развалена латерна и пригласят на вятъра, който пее в тръбите. От стените печално и сънливо гледат две прашни карти. Зад шкафа скърцат и се гонят мишки.

– Днес петък ли е? – пита учителката, без да се обърне.

Дядо Кола трепва и отваря сънливите си очи.

– Кво каеш, учителко?

– Днес е петък, нали?

– Петък е. За пощата ли? Рано е още, куриерино иде у три, три и половина, пък в това време...

Слугата пак задрямва.

Учителката се унася в своите нерадостни мисли. Тя е младо и хубаво момиче, сираче, отраснало при далечни роднини. Тая година и е първа от учителството, но ней ѝ се вижда тежка и непоносима. Тя чувствува, че не ще може да утрае повече тук, и ѝ се иска да избяга. Тя не знае какво ще прави после. Но тя има една далечна надежда пред себе си. Когато свърши, нея обикна един подпоручик, красив, весел, и тя му даде цялото си сърце. Той сам я доведе и настани в това село, уж като неин роднина, и в първите две-три седмици те си размениха горещи писма, пълни с любов и нежност. Ала после той, не се обади и не отговори нито на едно нейно писмо. Това мъчеше страшно Маринка, но тя не искаше да вярва, че той я е оставил. Ако е направил това, той ще ѝ обади,

той е толкова благороден, че няма да я остави в такава неизвестност. Може би да се губят писмата му. Селската поща е така неуредена и не-сигурна. И всеки петък и вторник, когато минаваше междуселският куриер, Маринка прекарваше времето си като в сън, унисаше се в мисли, ставаше разсеяна, не и се работеше при децата. Често дядо Кола я виждаше да плаче.

Днес тя се събуди с пълна надежда, че ще получи писмо. В съня си беше чула гърмеж от пушка.

– Дядо Кола, какво значи, като чуеш насън пушка? – запита тя дядо Кола.

– Ще получиш писмо – отговори той, като знаеше, че учителката отдавна чака някакво писмо.

– И съновникът казва така...

– Това го знам от дете – потвърди дядо Кола. – А когато наш Иван беше войник, майка му току рече на дечурлигата: „Децата, днес ще имаме от бая ви писмо – сънувах пушка.“ И ако не тая поща, до поща – писмото пристига.

Маринка не вярва на сънища, но на душата и става топло. Тя мислено чете и целува това писмо, което сега, нейде през затрупаните в снегове гори, носи куриерът. Нейният Стефан иска прошка, казва, че бил болен, че не искал да ѝ пише, да не я кара да страда, като се научи. Маринка мислено съчинява отговор. Тя му прощава, тя, която няма никого на света, никого, нито кому да се оплаче, нито с кого да раздели своите мисли, своите скърби и радости. Тя има само него – едничкия, хубавия, красивия, живия, веселия...

Тя го целува, радва му се и го чака всеки ден да дойде да се видят.

Снегът все вали и се лепи по стъклата на прозорците. Вятърът пее в тръбите на печката и дядовата Колева латерна пак му приглася.

Децата, оставени самички в отделението, вдигат страшен шум. Едно пее, друго плаче, трети тичат из коридора, гонят се във вятъра по снега и викат колкото могат с пискливите си гласове. Но Маринка не чува този шум. Тя е далече от този мир.

Внезапно се обажда дрезгавата тръба на куриера. Учителката скача нетърпеливо.

– Дядо Кола, тичай на общината. Куриерът дойде. Донеси ми писмата. Ама не се бави, моля ти се. Веднага да дойдеш!

Дядо Кола става и бавно става, като бърбре нещо за лошото време.

Маринка нетърпеливо ходи из стаята и поглежда през прозореца.

След малко дядо Кола се връща, цял побелял от сняг.

– Няма, учителко!

Учителката побледнява, прехапва устни, сяда отчаяно до масата, закрива лицето си с ръце и дълго стои така. Дядо Кола поклаща глава и съжалително и учудено я поглежда.

– Не плачи, госпожице. Може да получиш до поща!

Като се наплаква, учителката взема перото и пише: „Мили Стефане, това е петнадесето писмо, което ти пише твоята забравена вече Маринка. Какво правиш ти? Защо не се обаждаш? Една думица макар. За мене и тя е достатъчна, защото никой не ми пише, никого нямам. Тук, заровена в снеговете, сред горите, далече от града, между тия чужди и странни хора, аз чакам твоята дума, твоята любов да ме спаси, да ми помогне. Стефане, съществуваш ли ти, или си мой изчезнал мил сън от детински години?“

От очите и закапват едри и топли съззи. Тя чувствава, че няма сила да напише, да разкаже своята скръб, оставя перото и дълго плаче с лице скрито в престилката. И през задушителните си хълцания тя чува как в стаята влизат кметът и писарят и как сърдито, дрезгаво и грубо говорят:

– Тук има ли учител, или не? Децата ще се изпотрепят вън! Няма началство да ги смири... И никакво разпореждане, и никакво педагогическо възпитателство! Тежко и горко!

КРАЙ

© 1905 Елин Пелин

Публикуван за пръв път в Юбилеен сборник на Българския учителски съюз, 1895–1905. С, 1905, с. 164–167, с подзаглавие „Разказ“ и подпис Елин Пелин. С дребни езикови поправки включен в Разкази, т. II, 1911, с. 110–113, и в следващите издания на Разкази, т. II. Наново преработен, предимно стилистически, включен в СП¹, 1938.

Елин Пелин. Съчинения, том I – Разкази 1901–1906, „Български писател“, 1972 г.

Източник: Словото

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5295>]

---

1. Съчинения на Елин Пелин. Под редакцията на Т. Боров, С., к-во „Хемус“, т. II, 1-о изд. 1938